

Валентина Михайленко

Душа в листопаді

Поезія

Володимиру Михайленку
присвячується

Як дарував мені ти крила,
Сказав: «Галант твій має силу».
Від слів твоїх я ввись злетіла,
Тебе ж узяти не зуміла...

Чернігів
Видавництво «Ранок»
2009

ББК 84.4 Укр+4Чер
М69

Михайленко, В.

Душа в листопаді: поезія/В. Михайленко. – Чернігів: ПКФ “Ранок”, 2009. – 48 с.

ISBN 966-8185-40-4

Душа в листопаді – десята книга поетеси і прозаїка з Коропа Валентини Михайленко. У ній авторка розчиняє навстіж свою душу і сповідується у відчуттях і почуттях жінки, котра вступила в пору листопадової ніжності.

ISBN 966-8185-40-4

ББК 84.4 Укр+4Чер

Валентина Михайленко

Душа в листопаді

Поезія

*Володимиру Михайленку
присвячується*

*Як дарував мені ти крила,
Сказав: «Талант твій має силу».
Від слів твоїх я ввись злетіла,
Тебе ж узяти не зуміла...*

У землі моєї
Генетична пам'ять
І чутливе серце,
Що в віках болить...

У землі моєї
Є на тілі рани,
Що вогнем ятряться
Упродовж століть...

У землі моєї
Є глибокі шрами...
І байдужі діти
Є й були повік...

Мамина хустка

Хустка мамина зимня,
картата,
З ностальгічною назвою «шалья»...
Запиалася лише у свята,
Й на дно скрині лягла,
мов печалі.
За прожитими тяжко роками –
Всі у смужечку сіру та чорну,
Ті картки з бахромою («тряпками»)
У сувій пам'ять зболену горнуть:
Знають ще молодицю моторну,
Що притьмом огиря запрягала,
Як ростила свою пізню доню,
Як на голову краплена доля
Удовиним очіпком упала...

Життя

Гойда зорю раменами берізка,
Узор серпастих синє небо тче,
Кущем любистку вечір причаївся
І сипле свіжі роси на плече...

А завтра знов обніме землю спека,
Листочки ніжні стисне без жалю...
Життя моє гойднеться на терезах...
Та, Боже ж мій! Я так його люблю...

Сад

*Галині і Миколі
Мисникам присвячується*

1. Мрія – це пагони ніжні, зелені.
Здійснення – сад золотий яблуневий.
Поки зросте, досить праці додасться.
Мрія – жар-птиця, впіймать її – щастя!
2. Щоб рідний край ожив, розквітнув,

Щоб щедрим повнився трудом,
Любов'ю, радістю, добром,
Й цвіли сади, рососою вмиті, –
Для цього варто в світі жити!

3. Життя земне – це мить прозріння,
Для всього в ньому доста днів.
Є час садіння і цвітіння,
Й пік – соковитості плодів.
Нашадки ввійдуть в цю дозрілість –
Це буде істини пора
Творців, що знають Божу милість
Любові, мудрості, добра!

Не ламайте квітневого рясту,
Не збивайте з травинок роси.
З них дівчина-весна буде прясти
Килим щастя, надії й краси.

Не ламайте суху бадилину,
Не вбивайте на ній павучка:
Хтось один на планеті загинув –
І здригається вічність гнучка.

Не зламайте чиюсь ніжну душу,
Не убийте в ній віру й любов.
Я так прошу усіх, щиро прошу:
Хай весна квітне знову і знов.

Шаленіє весь світ солов'ями,
Мов вино виграє в жилах кров.
Хай у кожній душі, як у храмі,
Живуть віра, надія й любов.

Проростає любов'ю зернина,
Живить віра буття колосок.
Нас тримає на крилах надія,
Як планета свій робить виток.

Бережімо ж душі самоцвіти,
Щоб там жоден струмок не змілів.
Лиш добром ми багаті у світі –
Сам Господь нам його заповів.

Мить життя - 1

Цінуй її,
Цю швидкоплинну мить,
Як ніжністю
Єство твоє бринить,
Коли душа увись
Жар-птицею летить,
Й, здається, впав
До ніг тобі весь світ...
Люби її,
Оту щасливу мить,
Як серце раною
Гарячою болить,
Як груди сліз
Не мають куди лить,
Як стогне кров,
Немов Дніпро реве...
Бо ті миттєвості –
То є життя твоє,
Що Бог його
Один лиш раз дає.

Мить життя - 2

Все в нашій світі плине, мов ріка.
І кожен з нас - самотність у безмежжі –
Допоки мить у вічність не стікла,
Долає сходи на високі вежі.
Збиває ноги, влещує слова,
Й затято пнеться до свого Олімпу.
Бажаючи дорівнитись Богам,
Спокусі вічність віддає на відкуп.
Спирає тих, хто нижче на щаблі,
Своїм ім'ям вершить відбір природний,
А мить життя на трепетній крилі
Черкає боком береги безодні...

Що догора самотньою свіча,
Нікого не тривожить анітрохи,
Що вже поглинула безодня час,
Що не Олімпу досягли... Голгофи...
Де нас байдуже й швидко розіпнуть
Такі ж байдужі і нікчемні судді:
Мо' на стовпі, мо' дошку принесуть –
І все скінчиться, й світ про нас забуде...

Елегія

Ось так і крокую – по росах, колючках,
Деснянській зорі збираю в долоні,
Ширяю у небі і падаю змучено,
Цілую вуста і п'ю сльози солоні.
На теренах долі шукаю стежину,
Яка до самої себе приведе,
А серце давно вже справляє обжинки
Й ще вперто в знайоме – незвідане йде.
У щедрості хочу любов дарувати,
Та завжди чомусь я за крок від гріха...
У ніжності прагну весь світ обійняти,
Та де ж твоя тепла і дужа рука?..
О, матінко рідна, – отак мені важко!
О, зорі високі, – яка я щаслива!
Над хмарами знов заливаюся пташкою...
В калюжах холодна видзвонює злива...

Панна весна

Черкне зоря крилом пташиним
По гілці яблуні в саду –
І небо враз вікно відчинить,
І впустить панну молоду.
Вона простягне теплі руки,
Розкине осяйну фату,
І затріщать достиглі бруньки,
Звільняючи від пут цноту.
І затремтить під поцілунком
Понад Десною верболіз,
І паморочним ніжним трунком
Захмеляться поля і ліс.
І найчистішою сльозою
Берізка вмиється в гаю,
І при вечірніх тихих зорях
Віддасть кохання солов'ю.
І збожеволіє жагою
Увесь великий білий світ,
Земля здригнеться від розвою,
Й забуде серце віку лік –
Як сто... Як сотні тисяч літ...

Я восени душею очищаюсь,

Мов стиглий сонях, сповнююсь зерном.
Я завтрашнім нітрохи не караюсь –
Втішаюся дозрілості вином.
Бо восени усе таке красиве:
Важка калина в димчатій росі,
Стрілчаті гони – аж під обрій синій,
Пахучі від грибів густі ліси.
Усе п'янить і манить кудись душу,
І я боюсь не встигнути кудись...
За журавлями, чи за вітром, може,
Куди мінливі весни подались...
Й хай трошечки душа моя сумує,
Я знаю неповторності ціну:
Як небеса зажурено струмують,
Ловлю краплинку свіжості одну.

Настрій
Володі

Не пишуться вірші в цю осінь.
Я не знаю, не знаю чому...
Бо ж вона, така мила й хороша,
Павутинку несе вдалину...
Той серпанок надії на сонці
Срібно – біле тихенько щось тче...
Чорнобривчик застиг на долонці
Й самотою у серці пече...
І не кличе вже бабине літо
Крізь морози весну виглядять.
Лиш студений осиковий вітер
Буде тугу мою колисать...

Душа в листопаді

Під листям земля задрімала
Й заквилила щемно душа :
Життєвій бродязі – їй мало
Сонливого сонця в дощах.
Їй сняться стрімкі зорепади,
А вранці - гірке ностальджі...
Душа - акробат в листопаді
На золото-срібній межі.

Блакитний вірш

Заблукала зірка в небі
До блакитного світання.
Розгадати хочу тебе,
І боюсь твого признання.

Місяць сплив до горизонту
На блакитному вітрилі.
Розтривожив, друже, знов ти
Мої думи срібнокрилі.

Із-за обрію рожевим
Заузорилося блакитне,
А у серці ніжним зелом
Щось таке красиве квітне.

Передчуття весни

Іще крига не скресла,
Ще не пахне проталом,
Ще дерева колишуть
В своїм лоні бруньки,
А у серці щось тихо
Ожило й заспівало,
І прозоро-блакитні
Задзюрчали струмки.

Ой, як би ж не ті весни,
То й життям не впивався б,
На вітрах і морозах
Самоти б не зборов,
І на крилах надії
В небеса не збирався б,
І розчиненим серцем
Не чекав би любов.

Почуття

«Все літнє досвідом багате,
Все молоде – на почуття...»
У цих словах немало правди,
Та серце каже, що не вся.

Весною прагнем ми любові,

До тла горим від почуттів...
Як стигнуть зорі вечорові,
Згораємо без почуттів...

Не світить досвіду багатство
Посеред ночі в самоті...
Й щоб з листопадом позмагаться,
Благаєм в долі почуттів...

Ми всі «філософи»,
«Знавці» й «творці» законів
Відрегульованих –
І тіла, і душі...
Все робим «правильно»,
Втішаємось полоном,
Раби дозовані
І прози, і віршів...
Чому ж збиваємось
Із «вірної» дороги,
Чому «розумних» нас
Пустеля в душі б'є?
Бо забуваємо –
Є вищості закони,
Є день і час,
Творець над нами є!

Є в самотності нота висока
І натягнута тонко струна.
Суть поета завжди одинока,
А мелодія – вічна й сумна.

Бо знання – то великі печалі
(А з поетів – усі відьмаки),
Й на струні тій звучать і звучали
Серцем писані вічні рядки...

Поминання любові

Це було поминання любові,
Я на нім не з тобою, сама...
Там ридали зірки вечорові,
Й галактично котилась луна.
І була то всесвітня скорбота,
Одинокого серця мана...

Як подумать, суцільна марнота,
Бо й в любові була я сама...
Уже літня, така фантазерка...
Боже, Боже... О, сором який!
Збаламутила ніжністю серце,
Ти ж лишився до неї глухим.
Я стою на забутім вокзалі
(Полюбляють так в віршах казати),
Всі путі до тебе поминаю, —
І продовжую знову шукать...

Ти і я

Я і ти...
Мов дві сумні планети,
А поміж нас – незустрічі печать.
Зникають на орбітах силуети,
І полини незбутністю гірчать.

Ти і я...
Такі близькі орбіти,
Та невагомість – фатум поміж нас –
Нез'єднанням чатує із граніту,
І перемелює у порох час.

Я і ти...
Чому ж печальна данність?!
Нам же не космос, нам – земний місток...
Слізьми стікає Всесвіту реальність:
Без тебе я, без мене ти – ніхто.

Ти і я...

Закохайся в мене восени,
Як гірчать дозрілі полини,
Як сріблиться над затихлим світом
Павутинка бабиного літа.

Не лякайся, друже, сивини –
Благодатні восени громи,
Бо дозрілі, бо уже останні,
Бо таке й осіннє кохання.

Пора любові

Як збирається зірка остання
На спочинок іти на світанні,
Світять зорями очі кохання.

Як гасне зоря вечорова
Під синім небесним покровом,
Приходить пора для любові.

Ностальгія

Не питай, коли осінь розкрила
Наді мною сріблясте крило.
Все одно розказать не зуміла б,
Де поділося літнє тепло.
Куди весни бузкові сховались,
Чом не чуть солов'їних пісень –
Не розкажеш земними словами,
Як в душі догора ясний день.
Не збагнути природу чуттями,
Плин життя теж повік не збагнуть.
Як же тугу оту за роками,
Ностальгію оту осягнуть?..

Володі

Я ішла від тебе -
Й не пішла,
Утікала
Й не могла втекти.
Бог лиш знав,
Що нам – єдиний шлях,
Що немає
Іншого путі.
Що прямий він,
Та увесь у тернах,
Що загине
Той, хто з нього
Зверне.

Листопадова ніжність

Впустила під ноги хустину
Берізка з плечей оксамитних,
Й прослалась вона заметіллю
Пухкою із золота й срібла.

До себе розкошами манить
Під шати із голого віття,
Спокуси снує з обіцянок:
Знайти... повернути... зустріти...

А небо бубнявіє синім,
А вітер колише неспішність,
Й ступає на шовковий килим
Моя листопадова ніжність...

Осінні етюди

1. Змішались золото і срібло,
Й в пухкому тонуть килимі
Чийсь літа, теплом відквітлі,
Торують стежку до зими...
2. Інверсія невтоми павучка –
Сріблясте мікро
В сліпучім промінні...
Спливає долі лінія гнучка
Й зникає тихо
В мареві осіннім...
3. Від духу яблук – в голові дурман,
Нектаром сонця пахнуть твої руки...
Нехай там що: чи заздрість, чи обман, -
Я вип'ю осінь, поки спить ще хуга...
4. Чорнобривчик – чорне і червоне,
Гострий сплеск любові і журби...
Оксамитом квітне на осонні,
Літа береже терпкі сліди...
5. О, Пані Осінь! –
Життя і казка,
Межа прозріння,
Межа бажань...
Ти – суголосся
Душі прекрасне,
Пора прощання
Й нових чекань...

Життя малює акварелі,
Фарбує в кольори веселки –
І поспішаю я за нею
Барвистістю потішить серце.

Твої ж усі земні картини –
У чорно-білому форматі.
Мені в цім вимірі застиглім,
Повір, так важко існувати...

Я освідчусь тобі у коханні,
Я скажу, що люблю тебе дуже,
А ти скажеш, що змучивсь в чеканні,
Що далека я й дуже байдужа...

Я ображусь, хоч, може, й не дуже –
Не палає ж любов бо осіння,
А на клумбі оранжева ружа
Похитає голівкою: винна...

Навіжена

Доторкнуся крилом до тебе, любий,
І у світ далекий полечу.
Кажуть люди, що я – жінка-згуба,
Серце моє ранять до плачу...

Кажуть люди, що я навіжена,
Що кому ж потрібна отака –
І стискаю серце своє в жмені,
Щоб тобі дивачкою не стати...

А тому не дам я розгадати
Тобі свого серця глибину,
Буду навіжено я кохати
Тебе лише ніченьку одну...

Так довго пристрасті шукала,

Мов душу гнала на закляння.
А серце потайки звикало,
Що вже минуло все останнє...

Хоч бунтувала підсвідомість
І шепотіла: «Ти наївна»...,
Бо десь в куточку невідомість
Звірятком тихим причаїлась...

Я гордо йшла колючим терном,
Самотню хустку приміряла...
І раптом - ти... Постукав в двері,
Мов знав – я їх не замикала.

Навіщо, як, чому те вийшло?
Яким чуттям я підкорилась?
Повів мене ти в тиху ніжність –
Я з головою в ній втопилась...

Ти сказав: «Не буває любові
В нашім віці, у зрілім такім».
Я погодилась, друже, з тобою,
Бо ж не личить нам вир почуттів.

Та скажи: як назвуть тоді ніжність,
Що, мов шовк, у долонях моїх?
Твою ласку в устах?.. Ой, не сніжних!..
Це злиття... Нас – щасливих таких?..

Я не хочу шукати слова,
Я сьогодні усі їх забула,
Як торкнулась твоя голова
До плеча мого інеєм чуба.

Стрепенулась долоня моя,
І голубить м'яку твою сніжність.
Я не хочу шукати слова,
Я дарую тобі своє ніжність.

Поетична химера (жарт)

Не закохуйтесь в жінку-поета,
Витче риму вона з почуття.
В ній Одилія разом й Одетта,
Разом з зустріччю вже й забуття.

Вона сніг у вогонь переплавить,
Й не питайте, як їй це вдалось:
Генетична в душі її пам'ять –
Цілий космос із блискавок й гроз.

Ви з жагою до вуст припадете,
Стане тісно у грудях словам...
А вона тихо творить сонети
І присвячує зовсім не вам...

Ой, куди ж нас, друже, занесло?
Красне літечко вже відцвіло.
А ми п'єм гарячими губами
То нектар, що люди звать коханням.

Ой, що з нами, друже, наробилось?
Істина стара, як світ, відкрилась:
В травні пристрастю чуттєвість будять,
В листопаді ніжністю голублять...

В.П.

Я довго зиму не любила,
Весну у долі все просила...
Як коси вкрилися снігами,
Вона послала зустріч з Вами.
Й відчуло серце – у природи
Нема похмурої погоди.
Нехай від мене Ви далеко,
Ви є у світі, й мені легко
Долати хвищу-сніговицю,
Бо закохалась в білолицю.
У неї ж... ой... весільні шати,
Вона уміє спокушати...
І хай які сніги не ляжуть,

Тепер я знаю – правду кажуть:
Коли посріблене волосся,
Душа так прагне суголося...

Запроси мене в осінь завіяну
По коліна руном золотим.
Я ступатиму сонячним килимом,
Буду ніжність в долонях нести.
Тихо-тихо тобі даруватиму
Хризантемовий осені дух,
І один листопад про те знатиме,
Де ми бродим з тобою удвох...

Відповідь

В.П.

Про Вас мені не пишуться рядки,
Бо Ви зі мною, а не на папері.
Про Вас мої найкращі всі думки,
Для Вас відкриті мого серця двері.

Я в Ваше місто птахом радо лину,
Я знаю, що чекаєте мене.
Скупасте в очей безмежжі синім,
І сніговиця душу обмине.

Я буду з Вами щира, мов дитина,
Й лукавство не ховатиму своє...
В найглибшому куточку берегтиму,
Що Ви десь поруч, з ласки Бога, є.

Пори року (вальс)

Муз. В.Макеєва

З снігу пролісок ніжний піднявсь,
Теплий вітер прилинув на крилах.
Ти подав мені руку на вальс,
І я в коло бентежне ступила.
На вітрилах весни лине вальс
У рожевому квіту буянні,
Він затоплює повинню нас –
Чарівний передвісник кохання.
Солов'ї прославляють цей час,

Кришталево видзвонюють роси,
Навіть місяць наспівує вальс,
Закотившись в духм'яні покоси.
В тихім шепоті зір лине вальс,
І Венера всміхається рання.
Як безмежно хвилює він нас –
Посланець із планети кохання.
Волохаті букети із айстр,
Синє небо в сріблястім серпанку –
Вже й лелеки танцюють наш вальс,
Разом з нами стрічають світанки.
Як освідчення душ лине вальс
В золотім передзвоні каштанів,
І п'янить так хвилююче нас
У барвистому танці кохання.
У політ наша доля знялась,
Сад фату одягнув білопінну,
Поєднав переможно нас вальс:
Ти моя, я твоя половина.
На просторах землі лине вальс
У весільнім сніжинок убранні.
В ритмах щастя кружляє він нас –
Наше вірне і ніжне кохання.

Крилата любов (осіння пісня)

Муз. В.Макеєва

На життєвім шляху
Не усім нам таланить,
Й розминулись з любов'ю
Ми у юних літах.
Та вогонь у серцях
Не погас із роками
І весну запалив
На осінніх вустах.

Ой, чому ж, друже мій,
Ми так довго шукали
Це ласкаве проміння
Найрідніших очей,
Й в полиновім цвіту
Лиш тепер ми пізнали
Цей п'янкий листопад
Наших днів і ночей.

Я тебе, любий мій,
(Я, кохана, тебе)

Не пораню словами.
Теплим лагідним вітром
Звію з серця печаль.
І крилата любов
Розцвіте поміж нами
І покличе обох
У незвідану даль.

Встає зоря (пісня)

Муз. В.Макеєва

Встає зоря на виднокрузі,
Рожево світиться здаля,
Високий жайвір в чистім лузі
Прийдешній день благословля.
Земля всміхається щасливо
В свою умиту ранню мить,
В намисті срібному калина,
Мов юна дівчина стоїть.

Трава колише щедрі роси,
Рулади слуха солов'я,
Дзвінке пташине стоголося
Лунає зблизька і здаля.
Верба прокинулась над ставом,
Полоще коси у воді,
Й завмерли в дзеркалі заплави
В цілунку двоє лебедів.

Важкі тумани білобокі
Бредуть отарою у яр,
На плечах ясенів високих
Розсіявся сліпучий жар.
У цю годину пречудову
Усе підсоння щастя жде,
Чорнява юнка козакові
На груди голову кладе.

Зима без снігу

На сіру землю
Горобчиком сірим
Зима
Сіла.
Надула воло,

Пір'я насторчила,
Й визбирує
Пусті зернятка
З пилу.
Видзвонює
Залізним дзьобом
Стежку,
Крилом
Черкає
Відгуки луни.
Як Місяць
На прогулянку
Збереться,
Ховається
В кудлаті
Полини...

Жаба

Диваки ви справді, люди, -
Боїтеся всі осуди,
Кожен дума, що він чесний,
А сусіда – Батько Хресний...
Ха-ха-ха! І хі-хі-хі...
Знаю ваші всі гріхи.
Від мене та щось сховати?..
Зараз будуть всі все знати!

Он, ота худюща кляча
(Щоб взяла її болячка)
З чоловіка має шанця
Й завела собі коханця.
Та крутого й молодого...
Ой! Віддам я душу Богу,
Як не матиму такого...

А задрипана Мелася
В шубу з норки одяглася...
Ой-ой-ой!.. Смертельний факт –
Розіб'є мене інфаркт,
Якщо завтра ж не пошию
Стильну шубку із шиншили...

Он, Мартин будує віллу,
Це ж грошей потрібно силу...

Щоб вона йому згоріла,
І його там придавило...

А ота – страшна, мов дишло –
Все якісь романи пише
Та друкує у столиці...
Щоб ціану їй напиться!

А у мене на роботі...
Та в усіх же чорно в роті!
А в рудої практикантки
Ще й у вухах діаманти...
За які такі заслуги?!
Не життя – пекельні муки...

Ось, Пилипу, мов з небес,
Впав сріблястий «Мерседес»...
Треба ж знать в усьому міру...
Допоможе... точно! Кілер!

Горе... жах... Сусідка Віка
Вкрала в мене чоловіка...
До ворожки я піду
І ту блудницю звезду.
Вже не бути їй живою.

Матінко... Та що зі мною?!
Ой-ой-ой! Рятуйте, люди!..
Якийсь камінь давить груди
Все сильніш, не відпускає,
Дихати вже чим не маю...

... Кумо, люба, не лякайся,
Жаби швидше позбувайся,
Бо хоч вір, а хоч не вір, –
То такий страшнючий звір...

Багатьом життя розбила,
А когось і задавила,
А скількох зробила рабом
Українська хижа жаба...

«Закохайся
в мене
восени,
Як гірчать
дозрілі
полини,
Як снується
над затихлим
світом
Павутинка
бабиного
літа...»

В.Михайленко

Валентина Микитівна Михайленко – автор десяти поетичних і прозових книг, лауреат VI всеукраїнського конкурсу «Коронація слова» (повість «На лезі радості»). Займається популяризацією історичного краєзнавства, працює над укладанням довідника «Відомі люди Коропщини».